

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศ อันเนื่องมาจากนโยบายการส่งเสริม การพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 จากนโยบายส่งเสริมแรงงานไทยที่ไปทำงาน ณ ต่างประเทศนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 เป็นต้นมาส่งผลให้แรงงานไทยไปทำงาน ณ ต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ประกอบกับความสำเร็จของการดำเนินนโยบายวางแผนครอบครัวของทางรัฐบาลตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมา ซึ่งส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตของประชากรลดลงอย่างรวดเร็ว ทำให้แรงงานใหม่ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานใน แต่ละปีลดลง และระดับการศึกษาของคนภายในประเทศมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ทำให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่หลากหลายจึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ตลาดแรงงานขาดแคลน โดยเฉพาะตลาดแรงงานระดับล่างที่แรงงานไทยไม่ยอมทำ ไม่ว่าจะเป็นงานหนัก งานสกปรก และงานที่เสี่ยง ทั้งค่าจ้างแรงงานก็ถูก ดึงข้อสรุปจากการสำรวจความต้องการแรงงานในประเทศไทย โดยสำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี 2549 ที่พบว่า สัดส่วนความต้องการและภาวะขาดแคลนแรงงานในประเทศ ที่ยังคงขาดแคลนแรงงานคิดเป็นสัดส่วนกว่า 39% ของความต้องการแรงงาน โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากแรงงานในภูมิภาคเหล่านั้นหลังไหลเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯและปริมณฑล ประเภทอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานสูงที่สุดคือ การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ขณะที่อุตสาหกรรมการผลิตอาหารและอาหารสัตว์เป็นภาคการจ้างงานที่ขาดแคลนแรงงานสูงสุด รองลงมาคือการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม สิ่งที่น่าสนใจก็คือสถานประกอบการส่วนใหญ่ ต้องการแรงงานระดับล่างมากที่สุด นั่นคือ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า อัตราค่าจ้างต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 7,000 บาท (สำนักสถิติเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549) จากปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศดังกล่าวนี้ ทำให้รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายผ่อนผันให้แรงงานข้ามชาติสามารถทำงานได้ในกิจการบางประเภทและในบางจังหวัดที่ขาดแคลนแรงงาน ซึ่งการจ้างแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยเป็น ไปตามพระราชบัญญัติการทำงานคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 โดยลักษณะการจ้างแรงงานข้ามชาติ ได้กำหนดให้ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติสามารถขอรับใบอนุญาตทำงานได้ อนุญาตให้แรงงาน

ต่างด้าวในพื้นที่ชายแดน สามารถทำงานบางประเภทหรือสามารถทำงานได้ ในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดได้ เป็นต้น (กฤษฎา อาชนิจกุล และกุลภา วจนสาระ, 2552)

สำหรับแรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่รัฐบาลไทยได้กำหนดให้ผ่อนผันสามารถเข้ามาทำงานได้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) คนต่างชาติที่มีสิทธิอาศัยอยู่ถาวรในประเทศไทย ถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว และได้รับใบอนุญาตให้ทำงานได้ตลอดชีพ (2) คนต่างชาติที่เข้าทำงานโดยได้รับใบอนุญาตชั่วคราว (3) แรงงานระดับล่างที่มาจากประเทศกัมพูชาและลาวตามบันทึกข้อตกลงระหว่างประเทศ และ (4) แรงงานจากประเทศกัมพูชาและลาวที่เคยเข้าเมืองผิดกฎหมาย แต่ได้พิสูจน์สัญชาติจากประเทศต้นทาง และถือเอกสารเดินทางที่มีการตรวจลงตรา (visa) ตามนโยบายจัดการแรงงานข้ามชาติเข้าเมืองผิดกฎหมายตั้งแต่ พ.ศ. 2547

กลุ่มแรงงานคนต่างด้าวทุกประเภทตามนโยบายผ่อนผันของรัฐบาลไทยที่ได้กำหนดให้แรงงานข้ามชาติสามารถทำงานได้นั้น ตามพระราชบัญญัติการทำงานคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 พบว่าในปี พ.ศ. 2551 ผู้ที่ได้รับผลจากการออกกฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว ในเบื้องต้นนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 2,268,968 คน (ฝ่ายทะเบียนและข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มพัฒนาระบบควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว กรมจัดหางาน, 2551) และแยกออกเป็นแต่ละกลุ่ม ได้ดังนี้

(1) แรงงานข้ามชาติจาก 3 ประเทศ ได้แก่ พม่า ลาว กัมพูชา มีจำนวนทั้งสิ้น 1,633,874 คน โดยจังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติจาก 3 ประเทศเพื่อนบ้านอาศัยอยู่มากที่สุด 5 ลำดับแรกคือ กรุงเทพฯ สมุทรสาคร ตาก เชียงใหม่ และชลบุรี

(2) ชนกลุ่มน้อยที่เกิดหรืออาศัยอยู่ในประเทศไทยมานานแล้ว (มีเลข 13 หลักขึ้นต้นด้วยเลข '6') มีจำนวนทั้งสิ้น 415,552 คน ส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือ โดยจังหวัดที่มีประชากรกลุ่มนี้มาก 5 ลำดับแรกคือ เชียงใหม่ เชียงราย กาญจนบุรี ตาก และแม่ฮ่องสอน

(3) ชนกลุ่มน้อยที่เป็นรุ่นลูกหลานที่เกิดในประเทศไทยและได้รับเลข 13 หลักที่ขึ้นต้นด้วยเลข '7' มีจำนวนทั้งสิ้น 78,338 คน ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย กรุงเทพฯ กาญจนบุรี และสระบุรี

(4) กลุ่มคนไร้รัฐ/ไร้สัญชาติ/ไร้รากเหง้า ซึ่งกรมการปกครองได้เริ่มสำรวจผู้ที่ไม่มีสถานะบุคคล จากจำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 จัดทำเลขประจำตัว 13 หลักด้วยที่ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข '0' ตัวเลข มีจำนวนทั้งสิ้น 141,204 คน ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ตาก กาญจนบุรี และแม่ฮ่องสอน

ด้านสถานการณ์การจ้างงานคนต่างด้าวทุกประเภท ในปี พ.ศ. 2552 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 792,117 คน ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล เป็นแรงงานที่เข้ามาทำงานถูกต้องตาม

กฎหมาย ร้อยละ 29 ผิดกฎหมาย ร้อยละ 71 ในส่วนของแรงงานที่ทำงานผิดกฎหมายคนเข้าเมือง นั้นรวมชนกลุ่มน้อยซึ่งยังไม่ได้รับสัญชาติไทยด้วย โดยมีนโยบายในการจัดการต่างออกไป เช่น สามารถทำงานหรือเรียนหนังสือได้ในจังหวัดที่อยู่อาศัย มีงาน 27 ประเภทที่กำหนดให้ทำได้ เป็นต้น แรงงานเหล่านี้ส่วนใหญ่ทำงานในอุตสาหกรรมก่อสร้าง ภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม การผลิต ขณะที่แรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา ปัจจุบัน กฎหมายกำหนดให้สามารถจ้างทำงานได้ใน 2 อาชีพ คือ กรรมกรและคนรับใช้ในบ้านเท่านั้น โดย นิยามว่า เป็นงานที่ไม่ได้ใช้ความรู้ ใช้กำลังกายทำงานซ้ำๆ จึงมีการจ้างแรงงานข้ามชาติด้วยอาชีพ กรรมกรและรับใช้ในบ้าน อยู่ในหลายประเภทกิจการ/ภาคการจ้างงาน ทั้งในภาคเกษตร/เลี้ยงสัตว์/ ประมง ภาคการก่อสร้าง ภาคการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม ภาคการค้าปลีกและค้าส่ง ธุรกิจ บริการ ภาคการขนส่ง รวมทั้งภาคครัวเรือนและบริการชุมชน (กฤตยา อาชวนิจกุล และกุลภา วจนสาระ, 2552)

จากการนำพระราชบัญญัติการทำงานคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 มาปฏิบัติเพื่อบรรเทาปัญหา การขาดแคลนแรงงานในประเทศไทย โดยเฉพาะแรงงานระดับล่างนั้น ถึงแม้ว่าจะกำหนดขึ้นมา เพื่อค้ำประกันความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทย และความต้องการ แรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศก็ตาม แต่ไม่สามารถบรรเทาปัญหาการขาดแรงงาน ในระดับล่างได้ เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยที่ยังมีความต้องการแรงงานในระดับล่าง เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่แรงงานไทยมักจะไม่นิยมทำงานในระดับล่าง มองว่าเป็นงานหนัก เมื่อแรงงานไทยไม่ทำ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงมีความต้องการจ้างงานคนต่างด้าวแทน ประกอบ กับแรงงานคนต่างด้าว มักจะไม่เกี่ยงงาน ขยัน ทนทำงานหนักได้ และเมื่อรัฐบาลได้ผ่อนผัน อนุญาตให้คนต่างด้าวประเภทต่างๆ เข้ามาทำงานในประเทศไทยแล้ว ก็มีการจำกัดประเภทงานให้ คนต่างด้าวแต่ละประเภททำงานต่างกัน โดยแรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา ปัจจุบันกฎหมายกำหนดให้สามารถจ้างทำงานได้ใน 2 อาชีพ คือ กรรมกรและคนรับใช้ ในบ้านเท่านั้น ขณะที่แรงงานคนต่างด้าวบางประเภทตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงาน ของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 (ปัจจุบันพระราชกฤษฎีกาคงใช้อยู่ตามบทเฉพาะกาล มาตรา 57, 58, 59, 60 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 เนื่องจากยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดงานที่ คนต่างด้าวอาจทำได้ที่ออกตามความในมาตรา 7) สามารถทำได้ 27 อาชีพ ได้แก่

- (1) งานช่างซ่อมจักรยาน
- (2) งานช่างประกอบและซ่อมเบาะรถ
- (3) งานช่างประกอบและซ่อมตัวถัง
- (4) งานช่างประกอบและซ่อมท่อไอเสียรถ

- (5) งานช่างบัดกรีโลหะด้วยแผ่นมือ
- (6) งานช่างไม้เครื่องเรือน
- (7) งานช่างไม้ก่อสร้างอาคาร
- (8) งานเลื่อยไม้ในโรงงานแปรรูปไม้
- (9) งานช่างปูน
- (10) งานช่างทาสี
- (11) งานช่างประกอบและซ่อมประตูลูกต่าง
- (12) งานช่างติดตั้งมุ้งลวด
- (13) งานช่างซ่อมผ้า
- (14) งานช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ยกเว้นการตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
- (15) งานซักกรีดเสื้อผ้า
- (16) งานทำสวนผักและผลไม้
- (17) งานเลี้ยงสัตว์ ยกเว้นงานเลี้ยงไหม
- (18) งานขายปลีกสินค้าที่มีใช้เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ กล้องถ่ายภาพนิ่ง กล้องถ่ายภาพยนตร์ อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเครื่องอะไหล่
- (19) งานขายอาหารและเครื่องดื่ม
- (20) งานผลิตอาหารและเครื่องดื่ม
- (21) งานช่างประกอบและซ่อมรองเท้า
- (22) งานช่างซ่อมนาฬิกา ปากกา และแว่นตา
- (23) งานช่างลับมีด และของมีคมอื่น ๆ
- (24) งานช่างทำกรอบรูป
- (25) งานช่างเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องโลหะมีค่าอื่น ๆ
- (26) งานช่างทอผ้าไหมพรมและทอผ้าด้วยมือ ยกเว้นทอผ้าไหม และงานทำผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเส้นไหม
- (27) งานกรรมกร

จากการกำหนดอาชีพที่แรงงานคนต่างด้าวแต่ละประเภะนั้น ยังส่งผลให้นายจ้างหรือสถานประกอบการมักจะเลือกจ้างแรงงานคนต่างด้าวแตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่จะเลือกจ้างแรงงานคนต่างด้าว ตามมาตรา 13 โดยเฉพาะแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงแทน เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้มีบัตรประจำคนต่างด้าว ซึ่งกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำทะเบียนประวัติ ที่อยู่อาศัยไว้อย่างชัดเจน

เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถติดต่อหรือติดตามตัวได้ ขณะที่แรงงานคนต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน การเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น ไม่มีการจัดทำทะเบียนประวัติที่อยู่อาศัยที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพียงแต่มีการทำทะเบียนประวัติการทำงานตามประวัติการจ้างงานของนายจ้างเท่านั้น เมื่อเกิดปัญหาหรือเหตุการณ์ใดๆ ขึ้น จากการกระทำของแรงงานกลุ่มนี้ จึงยากต่อการติดตาม ตรวจสอบได้ นอกจากนี้จากความต้องการแรงงานในระดับล่างของภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ในประเทศไทยที่ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ประกอบการ นายจ้างเรียกร้องให้รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เสนอให้มีการพิจารณาอนุญาตการจ้างงานคนต่างด้าว โดยในด้านการกำหนดอาชีพควรเป็นไปอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์จริงของการจ้างงาน คือ ควรเปิดโอกาสให้แรงงานเหล่านี้ทำงานถึงฝีมือได้บ้างหากมีความจำเป็น เช่น แรงงานในสายการผลิตที่ขาดแคลน หรือการพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่แรงงานต่างชาติ เพื่อคุณภาพของการผลิต และการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของตัวแรงงานเอง และในส่วนของแรงงานในมาตรา 12 ที่แบ่งได้ 5 กลุ่ม คือ ถูกเนรเทศหรือระหว่างรอเนรเทศ รอการส่งกลับ ถูกถอนสัญชาติ และชนกลุ่มน้อยที่รอการลงสัญชาติไทยหรือยังไม่ได้สัญชาติ ได้แก่ ญวนอพยพ อดีตทหารจีนคณะชาติ จีนฮ่ออพยพ จีนฮ่ออิสระ อดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา ไทยลื้อ ลาวอพยพ เนปาลอพยพ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย บุคคลบนพื้นที่สูงเผ่าตองเหลือง ชาวเขอพยพ บุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงที่มีใช้คนไทย ผู้อพยพเชื้อสายไทย จากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชา ชาวม้งในที่พักสงฆ์ถ้ากระบอก และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยกลุ่มอื่น ๆ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีมติผ่อนผันให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แรงงานกลุ่มนี้น่าจะทำงานได้มากกว่าที่กำหนดในบัญชี 27 อาชีพ เนื่องจากมีสถานะแตกต่างกับแรงงานจาก 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา) และมีการพัฒนาทักษะฝีมือ เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการแรงงานภาคอุตสาหกรรมระดับล่างของประเทศไทย

จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว การจ้างแรงงานคนต่างด้าวในประเทศไทยที่มีการแบ่งแยก และกำหนดอาชีพให้คนต่างด้าวแต่ละประเภทแตกต่างกันเบื้องต้น ผู้ศึกษา จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบการจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ เนื่องจากพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ถือเป็นจังหวัดที่มีแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 (ปัจจุบันพระราชบัญญัตินี้คงใช้อยู่ตามบทเฉพาะกาล มาตรา 57, 58, 59, 60 เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายกำหนดงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ที่ออกตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551) อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงของจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุดในประเทศไทย อีกทั้งจังหวัดเชียงใหม่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับประเทศพม่า และพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ จังหวัดเชียงราย และแม่ฮ่องสอน ก็มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศพม่า

ดังนั้นจึงส่งผลให้แรงงานชาวพม่า อพยพเข้ามาทำงานในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษาปัจจัยและสาเหตุใดที่เลือกจ้างงานแรงงานทั้ง 2 ประเภทแตกต่างกัน ผลของการเลือกจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงต่อการทำงานในอำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยมุ่งที่จะศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการ ประเภทกิจการก่อสร้าง ถือได้ว่า กิจการก่อสร้างในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่มีจำนวนมาก และส่วนใหญ่ผู้นำจ้าง/สถานประกอบการ ประเภทกิจการก่อสร้างจะเลือกจ้างแรงงานทั้ง 2 ประเภท ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมสำหรับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดมาตรการ ขอบเขตด้านอาชีพ ในการจ้างงานแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน และแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงให้มีความเหมาะสมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะการจ้างงานแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในประเภทกิจการก่อสร้างในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยและสาเหตุการเลือกจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในประเภทกิจการก่อสร้างในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

1.2.3 เพื่อศึกษาผลของการเลือกจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในประเภทกิจการก่อสร้างต่อการทำงานในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งที่จะศึกษาลักษณะการจ้างงานในสถานประกอบการประเภทกิจการก่อสร้าง ในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ โดยวิเคราะห์หาปัจจัยและสาเหตุการเลือกจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในประเภทกิจการก่อสร้างในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ และผลของการเลือกจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในประเภทกิจการก่อสร้างต่อการทำงานในอำเภอเมืองเชียงใหม่

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษา ครั้งนี้ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบในการจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ ได้แก่ สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มที่ 2 สถานประกอบการ ประเภทกิจการก่อสร้าง ที่ขึ้นทะเบียนการจ้างงานคนต่างด้าวกับสำนักงานจัดหางาน จังหวัดเชียงใหม่ (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2555) แยกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- นายจ้าง/สถานประกอบการ ประเภทกิจการก่อสร้าง ที่จ้างแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูง จำนวน 1,593 ราย/แห่ง
- สถานประกอบการ ประเภทกิจการก่อสร้าง ที่จ้างแรงงานชาวพม่า จำนวน 3,500 ราย/แห่ง

กลุ่มที่ 3 ลูกจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่ขึ้นทะเบียนการทำงานกับสำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ. 2555 (ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม 2555) จำแนกเป็น

- แรงงานชาวพม่า จำนวน 24,478 ราย
- แรงงานพื้นที่สูง จำนวน 9,113 ราย

ขอบเขตระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการศึกษาไว้ 12 เดือน ระหว่างเดือนธันวาคม 2554 – เดือนธันวาคม 2555

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทราบถึงสถานการณ์การจ้างงานแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

1.4.2 ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการกำหนดมาตรการ ขอบเขตด้านอาชีพ ในการจ้างงานแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน และแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงให้มีความเหมาะสมต่อไป

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งได้เข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นการถาวร หรือชั่วคราว และได้รับสิทธิให้ทำงานในประเทศไทย ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ คนต่างด้าว คือ แรงงานชาวพม่า หรือแรงงานจากประเทศพม่า และแรงงานกลุ่มพื้นที่สูง

แรงงานชาวพม่า หมายถึง แรงงานข้ามชาติจากประเทศพม่าที่เดินทางมาจากประเทศพม่า เพื่อเข้ามาทำงานในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

แรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูง หมายถึง คนต่างด้าวกลุ่มบนพื้นที่สูง ชาวเขาอพยพ และชุมชนบนพื้นที่สูงที่ไม่มีสัญชาติไทย อาศัยอยู่ตามพื้นที่สูงในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และเข้ามาทำงานในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

การจ้างงาน หมายถึง การจ้างแรงงานชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในสถานประกอบการประเภทกิจการก่อสร้าง ในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

กรรมกร หมายถึง กรรมกรก่อสร้างที่เป็นชาวพม่ากับแรงงานกลุ่มบนพื้นที่สูงในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

ลักษณะการจ้างแรงงาน หมายถึง ลักษณะเกี่ยวกับค่าจ้าง/เงินเดือน การจ้างรายวัน/รายเดือน ทำงานสัปดาห์ละ 6 วัน หรือ 7 วัน เป็นต้น